

'Schade aan tweederde van Great Barrier Reef'

Dat schreven onder meer *nu.nl* en *The Guardian* vorige week.

De aanleiding

Koralen van het Groot Barrièrerif bij Australië zijn de afgelopen maanden getroffen door een ernstig *bleaching event*, waarbij veel koralen verbleken. Dat gebeurde in 2016 al, en dit jaar is het alweer zover. Dat is uitzonderlijk. Beide jaren samen genomen is tweederde van het koraalrif beschadigd, meldden veel media.

Waar is het op gebaseerd?

Op systematische waarnemingen vanuit vliegtuigen, in de laatste twee maanden. Het onderzoek is uitgevoerd door een Australisch onderzoeksinstituut, het ARC Centre of Excellence for Coral Reef Studies. Het instituut maakte op maandag 10 april de nieuwste resultaten bekend.

En, klopt het?

Het grootste koraalrif ter wereld, van 2.300 kilometer lang, is er beroerd aan toe. Dat begon een jaar geleden, en het komt doordat het zeewater te warm is. In de loop van 2016 is 22 procent van het Groot Barrièrerif daardoor afgestorven.

In koralen leven miljoenen koraaldiertjes, en daarin leven kleurrijke algen.

Het is een symbiose, waarbij de algen energie leveren voor de koraaldiertjes. Maar als de diertjes oververhit raken, gooien ze hun algen naar buiten. Het koraal wordt dan wit.

Verbleekt koraal is dus 'ziek'. De koraaldiertjes kunnen zich nog wel herstellen, door hun algen weer in huis te nemen. Als ze dat niet binnen enkele maanden doen, gaan ze dood.

Dat gebeurde vorig jaar. El Niño heerste, waardoor het water aan de oostkust van Australië in de eerste maanden van 2016 sterk en langdurig opwarmde. Tweederde van het Groot Barrièrerif verbleekte in enige mate, een derde (in het noorden) zelfs ernstig. In november bleek dat 22 procent van al het koraal van het rif definitief gestorven was.

Het was het ergste *mass bleaching event* (grootschalig verbleken) dat de Australische wetenschappers ooit gezien hadden, schreven ze vorige maand in het wetenschappelijk tijdschrift *Nature*. Ze doen regelmatig waarnemingen aan het rif, volgens een vaste methode. Nog nooit ging er zoveel koraal tegelijk dood. De Australische Autoriteit voor het Groot

Barrièrerif bevestigde de sterfte.

Nu, aan het eind van de volgende Australische zomer, is het alweer zover. Het zeewater aan de oostkust is weer uitzonderlijk warm, nu zonder El Niño. Dat is zonder precedent, aldus de Australische koraalwetenschappers. Vroeger zat er altijd minstens een paar jaar tussen twee *mass bleaching events*. Het gebeurde in 1998, 2002, en daarna in 2016.

Uit de nieuwe inventarisatie met vliegtuigen blijkt dat er alweer een *mass bleaching* aan de gang is, schrijven de wetenschappers in een uitgebreid persbericht. Op de bijgeleverde kaarten is te zien dat een derde van het rif op dit moment ernstig is verbleekt.

Hoe erg is het Groot Barrièrerif eraan toe? Als je 2016 en 2017 samen neemt, zoals het Australische instituut vorige week in een persbericht, is 1.500 strekkende kilometer „ernstig verbleekt”. Dat is 65 procent van het Groot Barrièrerif. Vorig jaar kreeg het noordelijke deel van het rif de klappen, nu de centrale regio.

Overigens zijn op de ernstig verbleekte riffen niet alle koralen wit: het gaat om minimaal 60 procent. Anderzijds zijn er

ook elders op het Groot Barrièrerif koralen verbleekt. Al met al klopt het dat in 2016 en 2017, samen genomen, tweederde van het rif verbleekt is.

Maar: het getal geeft de situatie niet goed weer. Het grootste deel van het rif dat vorig jaar verbleekte, is weer hersteld; 22 procent is juist dood. Het duurt jaren voor zo'n dood rif weer aangroeit, in gunstige omstandigheden. In plaats daarvan is nu de volgende ronde begonnen: de tweede *mass bleaching* op rij.

Conclusie

De mededeling dat in 2016 en 2017 samen tweederde van het Groot Barrièrerif is beschadigd door verbleken, is **waar**. Maar die simpele optelling beschrijft de grote problemen waarmee het rif kampt, niet goed. Vorig jaar herstelde een deel van het koraal, en een ander deel stierf. En dat alles speelt door het warme water nu opnieuw.

Hester van Santen

Een bewering zien langskomen die je gecheckt wilt zien? Mail nrccheckt@nrc.nl